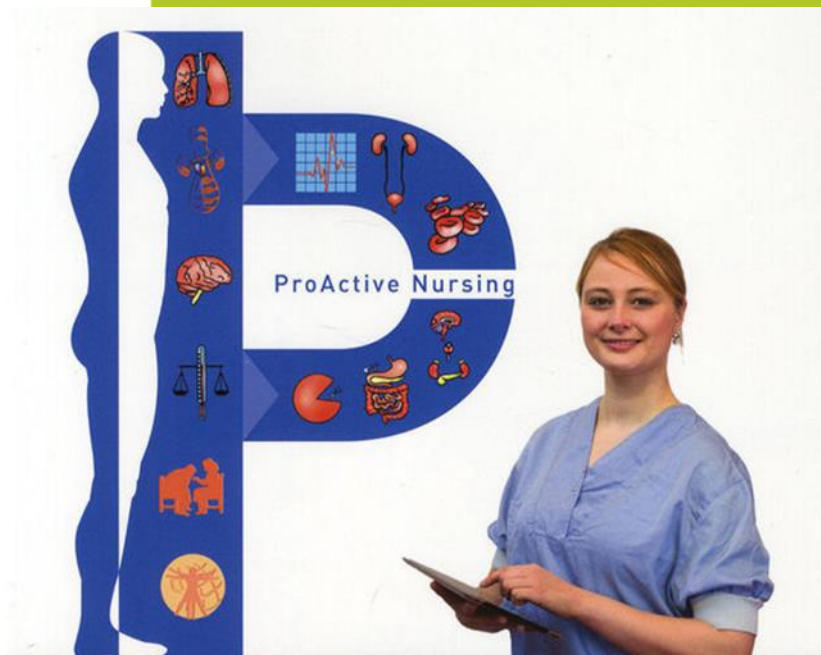

Kom
verder

Klinisch redeneren 2

ProActive Nursing 1

Leerjaar 2, 2018/2019

- Leerdoelen
- Inleiding ProActive Nursing
- Stap 1 en 2 van de 6-stappen methode

Leerdoelen KR 1 en 2

- De wijkverpleegkundige kan:
 - aan de hand van de methodiek van Bakker inzichtelijk maken welke klinische problematiek er speelt bij de zorgvrager;
 - op basis van de klinische problematiek beredeneren welke zorg er nodig is;
 - bij een zorgvrager het klinisch verloop op korte en lange termijn inschatten;
 - evalueren en reflecteren op de gebeurtenissen in het zorgtraject;
 - bij de verschillende stappen van het redeneerproces bepalen welke redeneerhulpen ingezet moeten worden bij een zorgvrager;
 - bepalen welke factoren en vaardigheden een rol spelen bij het nemen van besluiten.

PAN is redeneren vanuit het medische model:

- ICD als uitgangspunt

De ICD-10 is de tiende editie van de International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

Het is een internationaal gehanteerde lijst van ziekten, bijgehouden door de WHO.

- Klinisch beeld
- Medische diagnose

ProActive Nursing

Klinisch redeneren op een proactieve, methodische en systematische manier.

Doel: een verpleegkundige die kan anticiperen en meedenken met de arts en patiënt

Definitie:

Klinisch redeneren is het continue kritisch nadenken-meedenken over de situatie van de patiënt en de kleine en grote beslissingen die voortvloeiende daaruit genomen moeten worden m.b.t. de bestaande en de te verwachten problematiek en de zorg'.

(Bakker, 2014 p.13)

Essentie van klinisch redeneren

Mijn patiënt ziet zo bleek

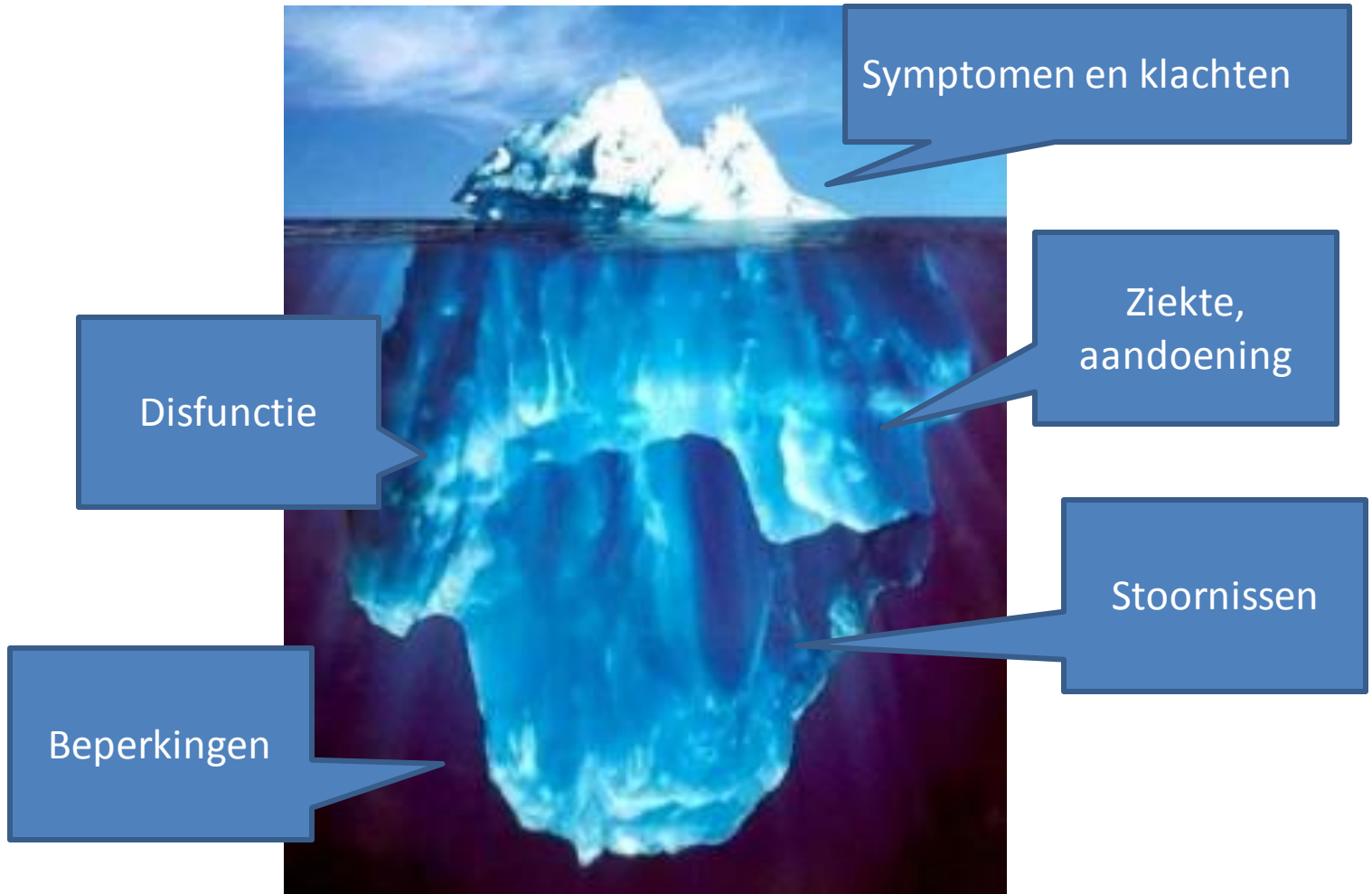
Drie vragen:

1. *Wat heeft de patiënt?* (medische diagnose of werkdiagnose)
2. *Hoe gaat het met.....?* (ziektegevolgen diagnostiek)
3. *Wat kunnen we doen.....?* (zorgdiagnostiek)

Kom
verder

Ijsbergmodel voor patiënten casuïstiek

De drie O's van redeneren

1. Observatie
2. Ordenen
3. (Be-)Oordelen
 - rood = stop
 - oranje = waarschuwing
 - groen = veilig

Overdenken

De drie O's maken een integraal onderdeel uit van de ProActive Nursing methodiek

Zie Bakker (2014) op pagina 16 bovenaan.

<https://www.youtube.com/watch?v=XWPwa0earzA>

De zes-stappen-methodiek

1. Oriëntatie op de situatie
2. Klinische probleemstellingen
3. Aanvullend klinisch onderzoek
4. Klinisch beleid
5. Klinisch verloop
6. Nabeschouwing

1. Oriëntatie op de situatie

Doel: actuele gezondheidssituatie (klinisch beeld) van de patiënt in kaart brengen

Als verpleegkundige wordt van je verwacht dat je de actuele gezondheidssituatie van je patiënten in kaart kunt brengen door:

1. informatie te verzamelen
2. informatie weer te geven

Redeneerhulpen: SBAR, AMPLE, SIRS-criteria, EWS-score

Kom
verder

S

Situation

B

Background

A

Assessment

R

Recommendation

- **Situatie:** de mentale en fysieke gezondheidstoestand
- **Background:** bestaande of eerder doorgemaakte ziekten, allergieën, behandelingen, zwangerschap, huidige behandeling c.q. medicatiebeleid, evt. behandelingsbeperking
- **Assessment:** de meetgegevens, observaties, bloedwaarden, de mogelijke oorzaken, de urgentie van de situatie
- **Recommandation:** jouw aanbevelingen t.a.v. consultatie, aanvullend onderzoek, aanpassingen klinisch beleid

Casus SBAR

Je komt op maandagochtend bij Dhr Boer (28–11–1943) thuis i.v.m. het spuiten van insuline. Dhr heeft DM type 2 en spuit 3x dgs 20 EH insuline. Hij laat jou een dikke, rode vinger zien en vertelt dat hij zich eergisteren met de heggeschaar in de vinger heeft geknipt. Hij voelt zich verder niet ziek, geen koorts. De vinger doet volgens Dhr: ‘flink pijn en hij klopt’.

Je besluit de huisarts te bellen.

Wat zeg je volgens de SBAR?

Redeneerhulp: AMPLE

- Allergie
- Medication: huidige medicatie
- Past illness: ziektegeschiedenis
- Last meal: laatste maaltijd
- Event: wat er gebeurde vóór het ongeval/de ziekte (aanleiding)

Opdracht:

Bedenk bij een cliënt uit jouw wijk vragen die je kunt stellen bij elk van de letters

Opdracht: Wat weet je over de EWS-score?

- 1. Voor welk soort patiëntsituatie is de EWS-score ontwikkeld?*
- 2. Hoe bepaal je of de waarde van de vitale functies afwijkt?*
- 3. Hoe bepaal je de uiteindelijke EWS-score?*

Voorbeeld EWS

Bij een patiënt wordt het volgende geconstateerd:

HF: 112

RR: 95/45

AF: 17/min

Temp: 37,3 graden C

Bewustzijn: reactie op aanspreken

Urineproductie: 120 ml in laatste 4 uur

SaO₂: 94% met neusbril 2L O₂

Je bent ongerust over deze patiënt

Wat is de EWS score?

(zie Bakker (2014) pagina 34)

Redeneerhulp: SIRS criteria (1)

- Systemic
- Inflammatory
- Response
- Syndrome

Vraag: Wat is een SIRS?

SIRS criteria (2)

Men spreekt van SIRS wanneer de patiënt, naast de infectie, twee of meer van de volgende criteria positief scoort:

- Temperatuur: >38 gr of <36 gr
- Hartfrequentie: 90 per minuut
- Tachypneu: 20 per minuut
- Leukocyten: $>12 \times 10^9$ of $<4 \times 10^9$

(Bakker, 2014 p36.)

SIRS + infectie = sepsis

SIRS + infectie + orgaanfalen = ernstige sepsis

Ernstige sepsis + hypotensie + MODS = septische shock

Voorbeeld SIRS-criteria

Bij een patiënt wordt het volgende gescoord:

Temp: 38,1 graden celsius

HF: 89/min

AF: 21 ademhalingen per minuut

Leukocyten aantal: 13×10^9

Hoeveel SIRS criteria zijn positief?

(Zie Bakker (2014) pagina 36)

2. Klinische probleemstellingen

Doel: duidelijk worden wat de feitelijke problematiek is (somatisch/psychosociaal)

Als verpleegkundige wordt van je verwacht dat je kunt beredeneren:

1. welke zorgthema's betrokken zijn;
2. wat de bestaande of te verwachten problematiek is;
3. wat de prioriteiten zijn.

Redeneerhulpen: orgaansystemen/zorgthema's, SCEGS, ABCDE methodiek

Basisset zorgthema's

1. Ademhaling
2. Circulatie
3. Zuurstofbalans myocard
4. Vocht- en elektrolytenbalans
5. Bloed
6. Neurologisch systeem
7. Thermoregulatie systeem
8. Afweersysteem
9. Digestief systeem
10. Endocrien systeem
11. Bewegingsapparaat
12. Zelfzorgfuncties
13. Psychisch functioneren
14. Sensorische functies en pijn
15. Stem en spraak
16. Activiteiten en participatie
17. Psychosociaal functioneren
18. Zelfmanagement

Van elk van deze zorgthema's is een mindmap gemaakt.

Voorbeeld mindmap Ademhaling

Redeneerhulp:SCEGS

= een redeneerhulp voor het in kaart brengen van de psychosociale situatie van de patiënt.

- Signalen (signalen, symptomen)
- Cognitie (denkwereld)
- Emotie (gevoelens)
- Gedrag (doen)
- Sociaal (omgeving)

SCEGS is bedoeld om de relatie tussen lichamelijke klachten, de psychische en de sociale omgeving te verduidelijken, middels een psychosociaal interview.

Opdracht SCEGS

Bedenk bij een cliënt uit jouw wijk vragen die je kunt stellen bij elk van de letters, zodat je een psychosociaal interview af zou kunnen nemen volgens de SCEGS.

Selecteren en prioriteren van zorgthema's

Na inventarisatie betrokken zorgthema's, volgt vaststellen volgorde van betrokken zorgthema's, twee principes:

1. **oorzaak-gevolg principe** (volgorde bepalen door vaststellen primaire problematiek en hoe deze de gevolgen bepaalt)
2. **ABCDE methodiek** (vaste volgorde wordt bepaald door principe 'treat first that kills first')

Redeneerhulp: ABCDE– methodiek

- **Airway**
- **Breathing**
- **Circulation**
- **Disability**
- **Exposure**

- <https://www.youtube.com/watch?v=kuIVi2X2iXU>

Redeneren op verschillende cognitieve niveaus binnen PAN

- *Wat is het verschil tussen een verpleegkundig besluit op basis van klinische intuïtie of op klinische analyse?*
- *Geef voor de volgende redeneerhulpen aan waar ze staan op de drie assen van het cognitief continuüm*
 - *SIRS criteria*
 - *EWS score*
 - *SCEGS*
 - *ABCDE*

Productevaluatie

- De wijkverpleegkundige kan:
 - aan de hand van de methodiek van Bakker inzichtelijk maken welke klinische problematiek er speelt bij de zorgvrager.
 - op basis van de klinische problematiek beredeneren welke zorg er nodig is.
 - bij een zorgvrager het klinisch verloop op korte en lange termijn inschatten.
 - evalueren en reflecteren op de gebeurtenissen in het zorgtraject.
 - bij de verschillende stappen van het redeneerproces bepalen welke redeneerhulpen ingezet moeten worden bij een zorgvrager.
 - bepalen welke factoren en vaardigheden een rol spelen bij het nemen van besluiten.

Welke van de leerdoelen heb je reeds (gedeeltelijk) behaald?

Hoe vond je dit college verlopen?

Geef een cijfer tussen 1 en 10 voor hoe je het verloop van deze les hebt ervaren.

Literatuurlijst

- Bakker, M. & Heycop ten Ham, C. van (2014). *ProActive Nursing: klinisch redeneren in zes stappen*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.